

CHATGPT, *schrijf mijn eindwerk!*

Mijn laatstejaarsleerlingen sociale en technische wetenschappen (STW) en techniek-wetenschappen (TW) zijn net bezig met het uitwerken van de literatuurstudie van hun geïntegreerde proef (gip) of eindwerk, wanneer de kranten bol staan van de nieuwsberichten over ChatGPT. Kranten lezen mijn leerlingen (jammer genoeg) niet erg vaak, maar als ook de VRT-jongerennieuwsaccount @nws.nws.nws er op Instagram over bericht, zijn ze allemaal volledig mee. Ik gooide dan ook m'n lessenplan volledig om en besloot samen met de leerlingen te verkennen hoe ChatGPT hen zou kunnen ondersteunen bij het schrijven van hun eindwerk.

Kaat Rykaert

Over de auteur

KAAT RYKAERT

is leerkracht Nederlands en coördinator digitale didactiek in het Sint-Norbertusinstituut in Duffel.

ZELF CRITERIA OPSTELLEN EN FEEDBACK FORMULEREN

Enkele bronnen verwerken en een eerste inhoudstafel opstellen, dat waren de eerste stappen die de leerlingen hebben gezet. Daarna schreven ze in de les Nederlands alvast een klein stukje van hun eindwerk uit, waarbij ze als inspiratiebron enkele geanonimiseerde voorbeelden van oud-leerlingen bekeken en evalueerden. Welke taak is de beste, welke de slechtste? En waarom? De antwoorden van de leerlingen op die waarom-vraag bleken perfect overeen te stemmen met de inhoud van de evaluatie rubric die ik gebruik om hun werk te evalueren.

Met die rubric gingen de leerlingen dan aan de slag om gerichte feedback te for-

muleren op de taken van oud-leerlingen die ze het best en het slechtst vonden. Dat deden ze in groepjes, waarbij soms verhitte discussie ontstonden over de quoterings (van ++ tot --) en de precieze formulering van de feedback. De kwaliteitscriteria uit m'n rubric hadden ze nu dus wel echt in de vingers. Daarna toonde ik nog een filmpje waarin ik als 'expert' eenzelfde opdracht uitvoer. Via *modeling* verwoord ik in het filmpje de gedachtegang die ik doorloop bij het uitschrijven van een wetenschappelijke tekst en toon ik hun meteen hoe ze in Word bijvoorbeeld een voetnoot kunnen invoegen.

Uiteindelijk konden de leerlingen zelf aan de slag. Ze schreven een kort stukje uit en dienden dit in bij mij, hun leerkracht Nederlands, en bij hun gip-mentor, die zo meteen ook inhoudelijke feedback kon geven. Tijdens het nakijken verzamelde ik op een Padletbord de meest gemaakte

fouten en waar nodig voorzag ik nog een extra instructiefilmpje. De inhoud van de Padlet overliepen we samen in de klas (klassikale feedback) voordat de leerlingen hun individuele feedback te zien kregen.

CHATGPT GEWIKT EN GEWOGEN

En dan die ChatGPT. Via een krantenartikel uit *De Standaard* verkenden de leerlingen eerst wat ChatGPT is en hoe het werkt. Daarna bekeken we een betoog dat ik ChatGPT had laten schrijven. Ik koos bewust voor een betoog omdat dit een teksttype is dat eerder in het schooljaar al aan bod kwam. De leerlingen hadden dus voorkennis over hoe zo'n tekst opgebouwd moet zijn en welke inhoudelijke elementen erin aan bod moeten komen. Ik liet ChatGPT een betoog schrijven over *toxic masculinity* - ook

al geen willekeurige keuze. In een eerdere les brak immers een discussie uit of *toxic masculinity* al dan niet bestaat. Ook over het onderwerp hadden de leerlingen dus een zekere voorkennis.

Ik vroeg de leerlingen om de tekst die ChatGPT genereerde te beoordelen. Welke elementen vinden ze sterk, welke vinden ze minder? Sterk vonden ze de duidelijke structuur van de tekst en de inhoudelijke opbouw, die duidelijk overeenstemde met m'n vraag: drie argumenten geven om het standpunt uit de inleiding te onderbouwen. Minder goed vonden mijn leerlingen dan weer de herhaling van bepaalde constructies en de soms 'rare' formuleringen. Zo lijkt 'in samenvatting' een wel zeer letterlijke vertaling van het Engelse 'in conclusion'.

DE CHATBOT AAN HET WERK

De leerlingen waren er nu helemaal klaar voor om ChatGPT zélf even aan het werk te zetten: de chatbot mocht een stukje

van hun gip uitschrijven. Door de eerdere schrijfpdracht hadden de leerlingen de nodige voorkennis over hoe een wetenschappelijke tekst eruit moest zien en door de verwerking van de bronnen die ze tot nu toe deden, hadden ze ook voldoende voorkennis om kritisch te kijken naar de inhoud van wat ChatGPT produceerde.

Al snel kwam de noodzaak van een goede vraag naar boven. Een leerling vroeg informatie over de wettelijke kaders rond pesten op het werk en kreeg allerlei bronnen te zien die verwezen naar de wetten in Nederland. Door de vraag zo te herformuleren dat er enkel nog Belgische bronnen naar boven konden komen, was dat meteen verholpen. Ook bijvragen stellen bleek goed te helpen om de antwoorden van ChatGPT te verfijnen. Een andere vaststelling was dat de bronnen die door ChatGPT werden meegegeven netjes in de APA-stijl werden geformuleerd (de leerlingen blij!), maar dat de bronnen die gebruikt werden niet te traceren waren met behulp van de geformuleerde link (de leerlingen al iets minder blij). Zeker voor de leerlingen van techniek-wetenschappen, die over elektromagnetische golven schrijven, bleek dat het geval te zijn: bronnen bleken vaak nergens terug te vinden. Ook nu viel het de leerlingen bovendien op dat de formuleringen in de AI-gegenereerde teksten vaak herhaald worden en dus nog een herschrijfbeurt nodig hebben.

TWEE GROTE STRUIKELBLOKKEN UIT DE WEG

Heeft het dan geen enkel voordeel om ChatGPT te gebruiken? Uiteraard wel. Mijn leerlingen ondervonden dat ChatGPT hen goed wist te ondersteunen bij twee grote struikelblokken die zij ervaren bij het schrijven van een wetenschappelijke tekst. Een eerste struikelblok voor veel leerlingen is structuur krijgen in een tekst. ChatGPT biedt een duidelijk gestructureerd antwoord, wat leerlingen dus een geraamte kan geven dat ze dan zelf verder kunnen uitwerken en invullen.

Daarnaast blijken mijn leerlingen ook heel veel moeite te hebben met het vinden van de juiste wetenschappelijke toon. Ondanks mijn waarschuwing daarover tijdens de les, las ik in de eerste versie nog heel vaak teksten die in de je- of we-vorm waren geformuleerd. ChatGPT vindt wel meteen die neutralere wetenschappelijke toon, wat een grote hulp is voor mijn leerlingen.

Tijd voor de laatste stap nu, waarbij de leerlingen de opdracht krijgen om het stukje tekst dat ChatGPT heeft geschreven te integreren in hun eigen werk, zonder dat nog opvalt wie wat heeft geschreven. Een stevige herschrijfpdracht!

SAMENVATTEND

Wat neem ik nu als leerkracht mee uit dit experiment? ChatGPT blijkt een goede ondersteuning te zijn bij bepaalde aspecten van schrijfpdrachten. De teksten die de chatbot genereert, zijn nog niet zo afgewerkt als de leerlingen misschien wel zouden willen, maar bieden een goed startpunt. Om ermee aan de slag te gaan, moeten de leerlingen echter wel over een stevige voorkennis beschikken, zowel van het teksttype als van de inhoud: enkel dan kun je op een zinvolle manier met de chatbot aan de slag!

